

VĪSONÉ

Ngāue fakaetauhi mo fakamālohia e ngaahi fāmílí mo e fakafō'ituituí 'aki hono fakatupulaki 'enau tui ki he Tamai Hēvaní, Sīsū Kalaisi mo 'Ene Fakaleleí

NGAAHI ME'A MAHU'INGA TAHÁ MO E NGAAHI TAUMU'Á

Faka'apa'apa'i e Sāpaté

- Hoko 'a e 'aho sāpaté ko ha fiefia'anga 'i he Siasí pea mo 'api
- Teuteu ke ma'u 'a e sākalamēnití mo hono ngaahi tāpuaki kuo tala'ofa maí

Fakatupulaki e Mo'ui Fakafalala pē Kiate Kita Fakalaumālie mo Fakatu'asinó:

- Totongi vahehongofulu kakato pea foaki ha pa'anga 'aukai 'oku fe'ungá
- Hoko atu 'o fekumi ki he akó mo e 'iló 'i he tui pea 'i he ngaahi ngāue lelei
- Ma'u fakahā 'o fakafou he lotú mo hono ako fakatautaha mo fakafāmilí e folofolá.

Tānaki 'o 'Isileli 'o Fakafou he Ngāue Fakafaifekaú:

- Ngāue fakaetauhi ki he nī'hi kehé
- Fakaafe'i 'a e fāmílí mo e ngaahi kaungāme'á ke nau tali e kau faifekaú

Fekumi ki he Ngaahi Tāpuaki 'o e Temipalé:

- Ma'u ha lekomeni temipale koe'uhí ke hoko atu hono tānaki fakataha 'o 'Isileli (kau ai ho'o ngaahi kuí) 'i he ongo tafa'aki fakatou'osi 'o e veilí
- Kumi mo lekooti ho hisitōlia fakafāmilí pea kau fakafō'ituitui mo fakafāmilí 'i he ngaahi ouau 'o e temipalé

Fai e Lahi Taha 'e Lava he 2019

'Oku hanga 'e he Palani Faka'ēlia 'a e Pasifikí ki he 2019, 'o fakaafe'i 'a e kāingalotu kotoa pē ke nau faaitaha 'i ha vīsone pē taha. 'E lava ke fakatupulaki 'e he mēmipa kotoa pē 'enau tui ki he Tamai Hēvaní pea mo Sīsū Kalaisi mo 'Ene Fakaleleí.

Ko Hono Kamata'í

Fakakaukau'í 'i he fa'a lotu ho'o ngaahi taumu'á

Fili ha ngaahi taumu'á tukupau ki he me'a mahu'inga takitaha

Ngaahi Me'a ke Fakalaululoto

'Oku mahu'inga 'a hono fokotu'u 'o ha ngaahi taumu'á 'oku mahino, lava 'o sivi'i, lava'i mo fakapotopoto pea 'e lava 'o hoko'i ha vaha'a taimi tukupau. 'E lava ke faka'aonga'i 'e he kau mēmipá e ngaahi fehu'i 'i laló ko ha fakahinohino ke tokoni atu ke fokotu'u ho'o ngaahi taumu'á fakatāutahá mo e fakafāmilí.

'Oku hoko e lisi he fakatātā 'i laló ko ha fakamanatu 'o e ngaahi faka'ilonga mahu'inga 'e hiva 'i he lipooti fakakuatá ki he ngaahi fakataha alēlea fakasiteikí mo e fakauōtí. 'E faka'aonga'i 'eni 'i he ngaahi uōtí mo e siteikí ko ha founga ke vakai'í 'aki e fakalakalaka 'o ho'o ngaahi taumu'á.

Ma'á e Fakafo'ituituí mo e Ngaahi Fāmilí

Ko e hā te u fai he uiké kakato ke teuteu ai ki he Sāpaté? ('Ekesōtosi 31:13)

Ko e hā te u fai ke hoko ai 'a e sākalamēnití ko ha a'usia fakalaumālie lahi ange kiate au mo e ni'ihí kehé? (Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 59:9-13)

Te u fakahaafi fēfē nai ha poupou 'oku lahi angé ki ha taha kehe 'i he'enu nau ngāue 'i he Siasí (Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 107:8)

Te u tokoni'í fēfē nai e ni'ihí kehé ke nau ma'u e ngaahi ouau fai fakamo'ufi? (Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 88:81)

Ko e hā ha founga 'e lava ke toe fakalele'i ai 'eku foaki ki he 'Eiki? (Malakai 3:8)

Ko e hā ha ngaahi ma'u'anga tokoni te u lava 'o ma'u ke tokoni ki he'eku fekumi ki ha 'ilo mo ha ako lahi angé? (Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 88:118; 93:36)

Te u fakalele'i fēfē nai 'eku 'alu ki he temipalé ke toe lelei angé? ('Epalahame 2:11)

Ko e hā ha founga te u lava ai 'o 'omi e ngaahi tāpuaki 'o e temipalé ki hoku fāmilí mo e ngaahi kaungāme'á? (Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 128:15)

Ki he Ngaahi Fakataha Alēlea 'a e Siteikí mo e Uōtí

(Ko hai 'okú ne fie ma'u ke ma'u ha ouau?)

NGAAHI FAKA'ILONGA 'O E LIPOOTI FAKAKUATA KI HE FAKAULUI MO E TUPULAKI 'A E SIASÍ

- 'Avalisi 'o e ma'u houalotu sākalamēnití
- Kakai tangata (ta'u 18–25) lolotonga ngāue pe 'osi ngāue fakafaifekau taimi kakató
- Kakai tangata lalahi 'oku nau ma'u 'a e Lakanga Taula'eiki Faka-Melekisētekí
- Kau teuteu kaumātu'a kuo hiki ki he Lakanga Taula'eiki Faka-Melekisētekí
- Kau talavou 'oku nau ma'u e lakanga fakataula'eiki totonu 'o fakatau mo honau ta'u motu'á
- Kau papi ului ne papitaiso mo hilifakinima'i he māhina 'e 12 kuo 'osí
- Ni'ihí Fakafo'ituitui kuo sila ki honau malí
- Kau mēmipa 'osi ma'u 'enitaumeni mo ha lekomeni temipale 'oku kei 'aonga ki ai e ngaahi ouau fakatemipalé
- Kakai lalahi mo e to'u tupu ne nau fakahū ha ngaahi hingoa 'enau ngaahi kuí ke fai

PEA MO E

- Tokolahi 'o e kau atu ki he fakamā'opo'opo vahehongofulu fakata'ú

'Oku fakaafe'i e ngaahi fakataha alēlea 'a e siteikí mo e uōtí ke nau fokotu'u ha ngaahi taumu'á pau 'i he fa'a lotu ke vakai'í 'aki 'enau fakalakalaka 'i he kuata takitaha

'I he Hoko Atú

'I he taimi ní- 'oku mahu'inga ke ke palani 'a e founga te ke ha'isia ai ki he ngaahi taumu'á kuó ke fokotu'ú. 'Oku 'oatu 'i lalo ha ngaahi fakakaukau ke tokoni atu he ta'ú kakato:

Manatu'í ke ke lotu, he ko e ngāue fakalaumālie 'eni

Fokotu'u ha ngaahi 'aho ke ke toutou vakai'í ai ho'mou tu'unga fakalakalaka

Muimui'í e fakalakalaka 'aki hano faka'aonga'i ha tohinoa pe mobile app